

leletmentés keretében kibontottuk és dokumentáltuk a melléklet nélküli vázat. Koponyájának nagy része, a bal kar és az alsó lábszárak már nem voltak a helyükön. A jobb felkar 10 cm-rel magasabban volt, mint a test csontjai, ebből következőleg valószínűleg nem koporsóba temették. Melléklet nem volt, a váz mellett 2 kisdarab vas és egy kerámiatöredék volt szórványként.

GÁBOR OLIVÉR

**395. Pécs, Irgalmasok utcája 24.
(KÖH 69759)**

(Baranya megye) Kö?

2010 tavaszán az utca legalján, a 24. sz. ház előtt gyenge kötésű alapfal egy része került elő, mely az optikai vezeték árkanak ásása során megsérült, míg más részét már a korábbi közművek bolygatták. A nyitott árokban a fal egyetlen lehetséges szélét tudtuk csak megfogni, de lehet, hogy az is korábbi közműárok nyomvonala. Valószínűleg a középkori Pécs város 19. században lebontott, négyzetes alaprajzú D-i kapuja (Siklósi-kapu) alapjának egy részlete került elő.

GÁBOR OLIVÉR

**396. Pécs, Janus Pannonius utca 10.
(KÖH 26872)**

(Baranya megye) Rő, Kö, Tő

A telken egy új vendéglátóipari egységet kívántak nyitni, a telek É-i részén, lényegében a korábbi épület helyén, egy pilléralapokon álló épületet emelni. Az építési munkálatok 2010. június 29. és augusztus 25. közti időszakban a Janus Pannonius Múzeum régészeti megfigyelése mellett zajlottak.

A terület Sopianae késő római É-i temetőjének és a középkori városnak a területére esik. Római sírokkal, sírépítményekkel, középkori épületmaradványokkal, településhez kapcsolódó egyéb jelenségekkel lehetett előzetesen számolni. A területen korábban régészeti kutatás nem folyt. A telket D-ről (Janus Pannonius u.) és nyugatról (Káptalan u.) téglából és kőből épített támfal határolja. A Rózsakert területén a talajszint, az azt D-ről határoló Janus Pannonius utca szintjéhez képest kb. 2–4 m-rel magasabban van. A támfalak és a szintkülönbségek alapján előzetesen azt lehetett várni, hogy a területen vastag újkori–modern feltöltés van és a tervezett építkezés régészeti rétegeket és objektumokat nem is érint igazán. Meglepetésre nem jelentkezett a vastag feltöltés, jelentősebb feltöltéssel csak a D-i és Ny-i támfal közvetlen környezetében lehet számolni.

A terület rétegviszonyait tisztázandó ástunk egy É–D irányú kutatóárkot is a régészeti felügyelet keretében. Az árok helyét a telek K-i felében, az első előkerült római téglasír vonalában jelöltük ki. Északról indulva három szakaszban ástuk ki a 2 m széles árkot. Ezzel a módszerrel az árok vonalában É–D irányban 51 m hosszú telekterületből 31,5 m hosszú szakaszt kutattunk.

Északi irányban az építkezés, D-ről pedig az itt álló fák miatt kellett lerövidíteni az árok hosszát.

A megfigyelés során 21 objektumot számoztunk be, ebből 5 a kutatóárokban, 16 pedig az építkezés területén jelentkezett. Sopianae késő római É-i temetőjéből előkerült 6 téglasír és egy temetői épület részlete, amely egy újabb cella trichora; a középkor–hódoltság kor időszakából pedig egy kőfal és 9 gödör; az egyik gödör kora bizonytalan.

A megfigyelés során előkerült egy 1,25 m vastag, Ny-i irányban íves falszakasz, amelyet kívülről vastkos, négyzet alaprajzú pillérek támasztottak meg. A megtalált jelenséget egy nagyobb temetői épület Ny-i apszisaként azonosítottuk. Helyzete alapján egy háromapszisos temetői épületnek, egy cella trichorának határoztuk meg. Az épület területén Bertók Gábor georadaros felmérést végzett, ami szintén valószínűsített egy vastkos falakkal felépített cella trichorát, amelynek a D-i oldalát narthex zárhatta. A radarozás alapján középkori falat is feltételezhettünk.

A felfedezett épület a folyamatban lévő beruházás területén kívül esett, ezért a feltárást a Janus Pannonius Múzeum tervátás keretében végezte, saját pénzügyi finanszírozásban. Ez a kutatás szeptember 15. és november 30. között folyt, 170 m²-re terjedt ki, amelyből 132,5 m² teljesen feltárt, a maradék 37,5 m² pedig csak részlegesen kutatott.

A feltárást során beigazolódottak előzetes feltételezéseink: a Rózsakert területén előkerült Sopianae É-i temetőjének második, késő római kori háromapszisos temetői épülete. Ezenkívül az épületnél korábbi római kori objektumok (cölöplyukak és gödrök) is ismertté váltak. A középkor időszakából egy kőfalazatú lakóépület maradványai lettek azonosíthatók, a hódoltság időszakából pedig különböző gödrök. A feltárást során 25 objektumot számoztunk be.

A cella trichora

A régészeti megfigyelés alatt a Ny-i apszis falának középső szakaszát és a falhoz tartozó két középső támpillért tártunk fel 4×2 m nagyságú területen. A tervátás során az egész épület területe nem volt kutatható. A K-i apszist a Káptalan u. 8. épület közelsége, statikai okok miatt nem lehetett kutatni. Az É-i apszis É-i széle a területen folyó építkezés egyik árkanak közelsége miatt nem volt feltárható. A narthex D-i falának D-i fele a kijelölt szelvényhatáron kívülre esett. (Az épület D-i kiterjedését az ideeső szelvény kijelölésénél csak becsülni tudtuk.) Az épület feltárási területre eső részének kutatása sem fejeződött be, november végén a télies időjárás miatt a munkát félbeszakítottuk. A narthex és az É-i apszis területe teljesen feltárt. A Ny-i apszis a külső altalajszintig van kiásva. A kápolna négyszögletes központi része alatt kripta került elő, melyet a középkorban pinceként használtak. A feltárást ennek aljáig haladt előre.

A cella trichora épülete egy lapos hát DNy-i részére épült. Az ásatási terület É-i és D-i vége között mintegy